

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil. a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Biserică „reg. ung.”

I.

Iată un titlu frumos! Avem ministeriu „reg. ung.”, avem județe regești, avem direcțiuni de finanțe „reg. ung.”, avem universități și alte școli „reg. ung.”, etc. așa încât parcă seria nu e completă, și ce frumos sună: „Biserica regească ungurească”. Ori cât de frumos sună însă, totuși suntem deplin siguri că nice o biserică de pe pământ, conștie de demnitatea și misiunea sa, dar mai vârtos biserică catolică cu nice un preț nu l'ar primi pentru sine. Și totuși nu găsim un titlu mai potrivit pentru biserică, a cărei înființare o plănuiește cu atâta insistență părintescul nostru guvern.

Un criteriu sigur despre această „notă” a noiei biserici putem afla în concertul strident, cu care foile șoviniste însoțesc planul guvernului cu scopul, ca să-l acopere, seducând pe cetitorii săi, iar pe

noi intimidându-ne bine. Din tărăboiul acesta se vede apriat, că e vorba de un act „patriotic” de calitate cea mai superioară, ceea ce însemnă: o lovitură din cele mai eficace în contra noastră a naționalităților.

În cea mai nouă erupțiune a organului vecinic guvernamental „Budapesti Hirlep”, se rischează afirmația perfidă, cumcă înființarea noiei dieceze e reclamată de însăși interesele spirituale ale credincioșilor greco-catolici. Ca motivare a acestei aserțiuni ridică „grele” acuze asupra noastră: Ca biserică gr. cat. nici până acum n'a fost în stare să realizeze deplin Sf. Unire, pentru că încă n'a primit călindariul Gregorian, că n'a introdus încă în sinul său cultul S-lui Stefan întâiul rege al Ungariei și a celorlalți sfinți canonizați din partea Romei dela Schisma orientală incoace, — că în bisericile gr. cat. române nu se fac rugăciuni pentru Papa și pentru Regele, — că preoții noștri păstrează s. Cuminecătura (urvasora) în locuințele sale, că limba liturgică românească s'ar fi introdus

și s'ar folosi numai prin abuz, șcl. — dreptce biserică noastră are lipsă de o reformă „in capite et membris”.

Vedeți mă rog câtă sollicitudine pentru mărirea lui Dumnezeu, pentru înaintarea sfintei biserici și pentru binele spiritual al credincioșilor.

Dar îngrijirea aceasta părintească miroasă tare a usturoi, pentru că rezultatul acuzelor grave totuși nu e reforma „in capite et membris” a bisericii noastre, ci instituirea noiei dieceze, care n'are nimic de a face cu reforma aceea binefăcătoare, ci are o menire cu mult „mai înaltă”, o menire „patriotică”.

Rugăm pe cetitorii noștri să ne dispenzeze dela osteneala de prisos de a ne ocupa cu deamă-nuntul de acuzele de mai sus, căci nu putem presupune să existe cineva, care cunoscând cât de cât relațiile noastre, să nu le declare de absurde, insultătoare și calumnioase.

Trebuie însă să creștăm mai cu deadinsul ceea ce ne spune nu-

FOIȚA.

Mamei.

IX.

Zadarnic vreau, tu suflet blând,
Să râd cum râde firea,
Când soarele cu'n zimbet cald
Salută mărșirea...

Zadarnic vreau să plâng mereu,
Să plâng cum plânge marea,
Când vântul leagă val de val
Urlându-și trist cântarea...

Căci alta mi e menirea mea:
Să urc sfios Calvarul,
Să merg încet, să gust pe rând
Și răsul și amarul...

X.

Zadarnic bate vântu'n geam
Și fluieră prin ramuri,
Căci chipu-ți gingaș nu-l mai am
Și nici patron și neamuri.

Zadarnic vrea să mi spună el
De pace și renume,
Căci pace n'am, și nici penel
Să-ți scriu în altă lume...

A. Jan.

O SOLIE.

— Povestire originală a «Unirii». —

„Noi suntem fericiți în împărăția păcii, dragă Mihail. Patimile omenești nu ajung până la noi, noi știm să înțelegem și să iertăm. Totuș nu vă putem uita pentru ceea ce-i frumos în sufletul vostru, în sufletul omeneșc. Da, și aici în pacea adâncă, vedem, că cea mai mare minune a vieții pământene, sufletul, aseunde multe pietri prețioase, a căror strălucire e veșnică. Nimic nu ne tulbură aici,

decât teama să nu întunecați acea strălucire. Și, când ni-se pare nouă, că sunteți primejduiți în ceea ce aveți mai scump, ne hotărâm, deși cu mare mâhnire, să vă trimitem câte-o solie. Să nu-mi iei, deci, în nume de rău, dragă Mihail, că mă apropiau acum de tine. Ziua ce s'a stins mai înainte numai cu câteva ceasuri, m'a îndemnat să stăm puțin de vorbă. Miercuri am auzit cântecul clopotului, după ce de săptămâni nu mai vestise nici o moarte. Nu m'am bucurat nici nu m'am întristat, pentru că noi cunoaștem multe diu tainele, cari vi-s ascunse vouă. Dar trebuie să-mi mărturisesc o slăbiciune; mă gândeam: între cei cari vor însoți mortul va fi de bună seamă și Mihail. Va veni, ca de-atâtea ori, se va opri o clipă lângă mormântul meu și se va gândi la mine! Așa mă gândeam. Să nu te superi, dragă Mihail, eu nu-ți aduc nici o dojană. Te iubesc? Da, însă nu ca pe pământ. Iubirea nu moare, ci se perfecționează. Știi cum te iubesc acum? O singură dorință am, să te știu totdeauna foarte fericit. Și te iubesc pentru frumoasele

mitul ziar cu o canibalică satisfacție, în același articol continuând:

»Românii uniți însădar vor încerca schisma, căci nu vor ajunge cu ea la nici un rezultat; cu șiretenia românească va ținea pas cuminența maghiară«.

»Episcopia greco orientală maghiară e de asemenea în plan și nu peste mult se va porni o mișcare în sensul acesta în toată țara. Aici nu vor mai putea pune piedeci Radu și tovarășii. Chestiunea nu va ajunge înaintea Papei. Respectivul proiect de lege va fi votat iar regele îl va sancționa. Episcopul greco-oriental, ce ar trebui să se numească îl vor sfinți doi alți episcopi, fie ei din patrie fie din Balcani«.

Înainte de toate protestăm cu toată energia contra insinuației grosolane și stupide, că noi am fi gata a ne refugia la schismă de groaza ori cărui pericol, ce ne-ar amenința. În locul al doilea declarăm, cumcă în descoperirea aceasta despre iminenta înființare a episcopiei gr. or. nu aflăm nimic nou, și prin urmare ea nu ne surprinde. Ba mai mult, putem spune ceea-ce nu aflăm în foaia guvernului, dar ceace se impune ori cărui om cu judecată sănătoasă, anume că pentru ce se intenționează mai întâiu înființarea episcopiei gr.

cat. și numai după aceea a celei greco-orientale?

Cine nu-și aduce aminte cum înainte cu câțiva ani când guvernul maghiar, după câteva alegeri nimice a impus de Patriarh sârbesc la Carloveț pe episcopul de Buda, Lucian Bogdanovici. Pe atunci era la ordinea zilei și se socotea ca sigură înființarea episcopiei maghiare gr. orientale. Și se mai vorbea, că noul Patriarh sârbesc, ca contraser-vițiu pentru acest sprijin eficaț, să se fi angajat a hirotoni pe episcopul noii dieceze gr. orientale maghiare.

Pe atunci încă nu era pomenire despre episcopia gr. cat. maghiară. — Iar asupra episcopiei gr. ort. maghiare s'a înstăpânit o tăcere de mormânt, așa încât se putea crede, că a fost luată dela ordinea zilei. Acum, în citatul de mai sus se ivește copita sfatului, ce l'au făcut atunci între sine factorii competenți. Și-au zis anume: dacă facem episcopie gr. orientală maghiară, iar S. Scaun apostolic va împedeca înființarea episcopiei gr. cat. maghiare, atunci românii gr. or. vor trece la biserica gr. cat. română și astfel vor scăpa din pericolul de a fi maghiarizați prin însași biserica lor.

Au aflat a fi cu sfat, ca mai întâiu să câștige învoirea S. Scaun

apostolic pentru episcopia gr. cat. maghiară, de care învoire de loc nu erau siguri, ba poate nice nu cutezau a o spera, — și tocmai pentru aceea au tăcut pitic în chestia episcopiei gr. or., ca nu cumva prin eventualele urmări ale acesteia, provocate la timp neoportun, să îngreuneze chestia episcopiei gr. cat. la Roma.

Având odată învoirea Romei pentru episcopia gr. cat. mag., iar în calea episcopiei gr. or. nefiind nice o pedecă, toți românii de sub coroana sf. Stefan rămân lipsiți de bisericile lor naționale, și vor putea fi maghiarizați chiar cu ajutorul bisericilor lor.

Din punctul de vedere al mântuirii sufletelor eră absolut indiferent dacă cele două episcopii erau înființate pe rând ori deodată. Precauțiunea aceasta nu are deci nice un alt înțeles decât acela, ca să asigure școpul politic al bisericii degradându-o la rolul unui instrument de maghiarizare; adecă: biserica „reg. ung.“, cu menirea de a maghiariza întocmai ca toate celelalte instituțiuni de stat: judecătoria, administrația, jandarmii, finanții, școlile, kulturegyleturile, trenurile, posta șcl.

tale însușiri sufletești. Ce crezi, puțină bucurie era pentru mine, când te gândeai la mine și te opreai o clipă la mormântul meu? Amintirea ce-mi păstrai era pentru mine cea mai bună cheazășie, că ai un suflet frumos, — singura adevărată comoară în viață. De câteva ori îmi aduceai crucea, îmi ziceam, nu din pământ, dela picioarele tale, ci de acolo de unde sunt: iată un om vrednic să fie fericit.

Am așteptat deci trei zile să văd din nou, că îți mai aduci aminte de mine. Doream clipa aceasta. Dar te rog pricepe-mă bine: nu pentru mine o doream, ci pentru tine. Să văd, dacă sufletul tău e tot atât de frumos. În ziua întâi, nădejdea mea era mare, că vei veni. Fusese o zi frumoasă aceea de Miercuri, văzduhul strălucitor de lumină, și ciocârliile se înălțau ciripitoare, pierzându-se 'n albastru.

Fusese întâia zi frumoasă de primăvară la voi pe pământ în anul acesta. Dar a doua zi cerul se 'ntunecă, începu să ploaie mărunț, apoi să ningă.

O zi de April, care vă indispuce, vă tulbură de obicei pe voi pământeni, prin întoarcerea grăbită a iernii.

Dangătul de clopot îl auzii însă și prin norii grei, ce învălea pământul vostru. Vouă vi-se pare în ceasuri de acestea, că pământul e în mormânt, că viața e o povară, și n'are nici o țintă. Te vedeam și pe tine posomorit în camera ta, cum răsfoești în silă

într'o carte. Mă gândeam: vremea aceasta apasă greu și pe sufletul sârmanului Mihail. Îmi aduceam aminte din viață, cum îți plăcea soarele și seninul și cât de grele îți erau zilele ploioase și pline de ceață. E adevărat, dragă prietino, că simțurile trupesti ne duc de multe ori în rătăcire judecata minții. Noi, acum, admirăm și ploaia, și viorul, și soarele și totunerecul. Noi lecepem să le înțelegem.

A treia zi însă, se făcu iarăș lumină. Câmpiile străluceau întâiu în alb, ca investmântate în argint, apoi în verde, și în urmă neguri ușoare se înălțau, plutind domol.

Mă gândeam: are se vină Mihail și am se mă conving din nou, că amintirea trăiește în sufletul său. Așteptam. Unde? Ți-ași spune înzadar, căci n'ai putea pricepe.

Convoiul funebrel, întră în urmă pe poarta cimiterului. Se vede că a trecut în împărăția noastră un om însemnat, după judecata pământenilor, căci o mulțime nesfârșită îl însoția. Simțeam că și tu ești între ei. Tu însoțezi și pe morții cei mai de rând, — zic iar și după judecata voastră. Aici la noi judecăm meritele cuiva în multe privințe cu totul deosebit, de cum le judecați voi. În urmă te-am și zărit. Priveam cu plăcere la fata tineră care mergea alături de tine. O fată drăgăță, ciripitoare, nevinovată. Nu vă luam în nume de rău că nu se vede nici o părere de rău pe fețele voastre. Pe cei morți îi plângem înzadar.

Li plângeți, învinși de simțimintele ce se frâng. îi plângeți necesar și poate de aceea-i plângeți mai virtos fiind-că simțiți că sunt morți și nu puteți pricepe pentru-ce vă părăsesc așa de îngrabă. Noi aici, nici nu-i plângem, și nici nu ne bucurăm de moartea lor.

Pierduți în mulțimea de oameni voi vorbeați încet, mai mult cu privirile vă înțelegeați. Și, vă erati simpatici. Eu mă bucuram și îmi ziceam: se vede o fetiță curată, sinceră, care-l va face fericit pe Mihail.

Cântările de clerici se înălțau jalnice. În fața ori-cărei taine voi pământeni vă simțiți, cel puțin pe-o clipă sufletele îndurerate. Un preot bătrân ceti, din margina neagră a gropii o rugăciune, și în urmă se auziră bulgării căzând pe scânduri. Dar voi, tu și eu, nu mai erati acolo. Vă plimbați, rătăceți printre morminte, ceteți inscripții, apoi scaldându-vă privirile în aierul de primăvară, zimbeați. Amândoi surideți frumos, curat. Sunt zimbețe omenești, cari nu se deosebesc într'u nimic de zimbețele ingerilor. Eu mă bucuram și vă urmăream necontenit. De unde? Ori de unde, numai din bietul meu mormânt — nu. Ascultam fiecare cuvânt, ce vi-l șopteați, și eram fericit. Oamenii, tinerii mai ales, spun une-ori cuvinte cari se pot spune și în cer. Mai spun astfel de cuvinte și oamenii cei înțelepți.

Dar eu începusem dela o vreme se mă neliniștesc. Ori-cât ați fi rătăcit printre morminte, de al meu nu vă apropiați. Eu

Correspondințe.

Cronici Bucureștene.

Dela corespondentul nostru.

După zguduirile, prin cari a trecut biserica ortodoxă din Țară, de odată cu primăvara cea frumoasă, e nădejde să se restabilească în biserică pacea, pe care cu toții o dorim. La sfârșitul luptei, sf. Sinod iese primenit cu un mitropolit primat, trei episcopi și trei arhieri. Ca mitropolit primat a fost ales I. P. S. Sa Conon Donici Arămescul, fost până acum episcop al Hușilor; în locul dînsului a fost ales arhiereul Nicodim Băcăoanul. În locul fie iertatului Gherasim Timuș, care a murit așa de pe neașteptate și care avea simpatii pentru Blăjeni, în special pentru „Unirea” și „Cultura Creștină”, pe cari le cetea bucuros, merge la Argeș arhiereul Calist Botoșăneanul, iar la Roman în locul P. S. S. Gherasim Suffirinu, care a fost lipsit de scaun în urma procesului contra D. D. Athanase Mironescu, merge fostul vicar al metropoliei Ungro-Vlahiei Theodosie Ploșteanul.

* * *

Episcopii aleși de marele colegiu mai trebuie să fie aprobați de M. Sa Regele și mai înainte de ce și-ar ocupa scaunul, trebuie să fie investiți tot de Capul Statului. Toți cei patru au fost aprobați, M. Sa a semnat decretul încă în ziua alegerii, iar la câteva zile a urmat investirea, care decurge cu o deosebită solemnitate. După o slujbă săvârșită la metropolie, noii episcopi sunt escortați cu gală la palatul regal, unde primesc cărja de episcop, respective de mitropolit primat din mâna reginei, cărnia în semn de mulțumită și devotament, îi sărută

mâna. La vorbele lor de mulțumită răspunde Regele, dându-le sfaturi, cum să se poarte în eparhie, de ce principii să fie conduși. Tutarora le-a zis M. Sa să fie conduși de duhul păcii și al iubirii, și să întărească tot mai mult credința în popor. Episcopului dela Roman i-a zis să fie condus de duhul toleranței, poate pentru că în eparhia lui sunt foarte mulți catolici; celui de Argeș i-a vorbit de tradițiile frumoase legate de acest colț al țării, pe care l'a ales Regele ca loc de îngropare pentru dinastia românească de Hehenzolern; celui dela Huși i-a zis, că are toată încrederea, că va păstra cu blândețe și cu toată osârdia, îndreptând și povătuind pe toți credincioșii pentru pace. Noului Primat i-a promis Regele sprijin neclintit în munca pentru binele și mărirea bisericii.

În curând se vor alege trei arhieri, ca astfel să fie complet sf. Sinod. Ziarele vorbeau de o sesiune extraordinară a sfântului Sinod, care să se ocupe de multe lucruri importante. Dat fiind, că până la sesiunea din Maiu nu mai e mult timp și că acesta e necesar pentru studierea lucrurilor, cari se vor discuta atunci, sfântul Sinod nu va face acum altceva, decât să aleagă pe cei trei arhieri. Între candidați sunt persoane însemnate, între alții Parintele Nazarie, profesor universitar, Arhimandritul Iuliu Scriban, directorul seminarului Central și Arhimandritul V. Puiu, directorul seminarului din Galați; cei doi din urmă sunt oameni tineri, pe la 35 ani, însă capabili și silitori.

* * *

Deputații și senatorii opoziției depunându-și mandatele, au început campania în afară de parlament. Zilnic se țin întruniri pe colori — cum se numesc departamentele Bucureștilor, după colorile hartei făcute de institutul geografic — în cari se cere plecarea dela putere a partidului conservator

de sub șefa domnului Carp. La 8 Ianuarie și la 19 Februarie st. v. au fost în București două întruniri mari a opoziției, la cari au făcut dări de seamă asupra situației cei doi șefi.

Lupta se înveninează mult prin modificările, pe cari le-a adus guvernul actual legii tramwayelor votate sub liberali. Proiectul, pe care l'a adus di Carp pentru decentralizarea administrațiunii, de asemenea întâmpină un mare rezenz la amândouă partidele din opoziție.

Cronicar.

Din Bănat.

Igriș, 26 Febr. 1912.

În 23 a. l. c. ca un fulger a străbătut estinsa și frumoasa noastră comună de pe malul stâng a Murășului în apropiere de vărsarea sa în Tisa, vestea tristă, că părintele unit Luca Fărcaș a părăsit această vale a plângerilor, în etate de 63 ani, după o păstorire de 41 ani plecând la cele eterne. Deși era de mulți ani suferind, știindu-l de o structură viguroasă, nu credeam să-l doboare boala așa de curând.

Svonurile dela toate bisericile, ce să trăgeau la toate ceasurile, erau ca niște suspine jalnice, ce plângeau pe păstorul, ce și-a lăsat orfană turma sa credincioasă, ce a păstorit-o 33 ani.

Înmormântarea s'a făcut Duminecă în 25 Februar pontificând P. On. George Muntean protopopul districtual al Torontalului cu asistența dlor preoți: Vasile Deciu din Săn-Miclăuș, Victor Deciu, Cenadul mare, George Maior protopop, Șeitin, Dumitru Bradu, Semlac, Arcadiu Crâșnic, Nădlac, iar cântările le-au susținut duii învățători: R. Luțai, Cenad, Ioan Pop, Nădlac și Górg Șeitin.

Îmi vedeam portretul meu prin marmora albă, și îmi părea că și tu îl zăreai din depărtare. Și nu înțelegeam pentru ce îl încunjuța mereu. Adecă tu, pentru că fetița mergea condusă de tine acum. Erați la braț și verigile de aur vă străluceau pe degete. Al ei era foarte draguț. Mergând așa și șoptindu-vă, fără se bagi de seamă te-ai apropiat în urmă de bietul meu mormânt. Era târziu să te mai întorci, am băgat de seamă, că acesta ți-a fost gândul, și cu capul frânt în piept, ai voit să treci, fără se arunci o privire spre locul meu de odihnă. Dar fetița s'a oprit înaintea marmorei, a privit portretul prelung, cu ochii umezi. Am fost, pe vremuri, frumoasă și eu.

— Sărmana! Zise fata și îi picură din ochi o lacrimă. Tu ai rămas cu ochii în pământ.

— A murit de tineră — adause însoțitoarea ta.

— Așa se vede — ai răspuns cu un fel de mânie.

— N'ai cunoscut-o? Te întrebă deodată dânsa, privindu-te în ochi.

— „N'am cunoscut-o” ai răspuns și ți-ai târât înainte pe însoțitoarea ta.

Acum, dragă Mihail, aici văd eu primejdia pentru care m'am hotărât să stau de vorbă cu tine. Pe mine nu mă doare, că vrei să mă dai uitării, ci pentru că te-ai mințit pe tine întâi, și cerci să ștergi din sufletul tău strălucirea unui diamant prețios: amintire celor ce ți-au fost dragi odată. Să mă înțelegi bine: eu vreau, mai mult decât tine, să fii fericit. Să fii fericit chiar cu fetița aceea, care a vărsat o lacrimă la mormântul meu. Dar pe calea, ce ai apucat, nu vei putea fi fericit, și aceasta mă doare. Tu poate erezi, că în sufletul tău nu pot crește alte simțeminte frumoase, depline, dacă nu vei alunga un simțemânt frumos pe care-l ai de mai demult. Dar aceasta nu este adevărat. Sufletul nostru e așa de larg, de nemărginit, încât încap în el lumi nesfârșite de simțeminte. Și e o adevărată nenorocire, că din sărăcia simțemintelor bune și fru-

moase, câte se pot coborî în suflet până-i pe pământ, să răpești unul. Da, prietino, pe lângă amintirea ce mi-ai păstrat mie, încap nesfârșite alte simțeminte bune. Apoi aș vrea să te fac să pricepi, că alungând un simțemânt, te despoi de bunăvoie de-o mare parte a vieții tale proprii. Smulgi un simțemânt, smulgi o parte din ființa ta, care nici când nu va putea fi umplută cu altul. Pentru că fie care își are locul său.

Apoi aș vrea să te fac să te gândești încă la ceva. Dacă însoțitoarea ta de ieri ar avea soartea mea, ai spune și despre dânsa: „N'am cunoscut-o?” Atunci? Ea va trăi, nu-ți fie frică, și te va face fericit, dar te întreb ca să-ți arăt rătăcirea în care vrei să cazi. Pentru că, dragă Mihail, eu am băgat de seamă că ți-a părut rău de minciuna ce-ai spus-o. Da, tu nu ești dintre cei mulți, cari n'au inimă. Am înțales, că tu n'ai cutezat să descoperi taina noastră, ca să n'o înstrăinezi, ori s'o superi pe logodnica ta. Ași zice, că te iert, dar mie nu mi-ai greșit cu nimic, ci ție. Vai, sunt atâția, cari trec zim-

NEUMANN M.

furnizor imperial & regesc cameral și de curte,

Cluj, piața Mátyás király 14.

Pardesiu dela 32 Coroane în sus.

(45) 1-44

Mare asortiment de vestminte bărbătești,
de juni și de fete.

Catalog se trimite gratuit și franeat.

Costume de modă dela 36 Cor. în sus.

Prea On. George Muntean a rostit o predică minunată cu cunoscuta-i oratorie despre sf. sacrament al preoției, arătându-ne puterea și darul, ce-l primește preotul prin aceasta sf. taină. A schițat viața laborioasă a defunctului deși modestă, fără nici o pretenție, închinată binelui obșteșc și în deosebi binelui comunei bisericesti.

Deși în tot decursul prohodului, ținut sub cerul liber în curtea școlii gr. catolice ploaia mănătată de un vânt rece de Februar nu a încetat să cadă pe capetele noastre, mii de oameni credincioși, precum și întreaga inteligență de toate confesiunile au încunjurat în semn de stimă și venerațiune sicriul defunctului.

Abia când l'am petrecut în cimitir, când i-au luminat rugăciunile de deslegare și când pământul și-a deschis sinul, ca să-l primească, a încetat ploaia lăsând să se pogoare pe mormântul cel proaspăt niște raze de purpură, din apropierea apusului.

Rap.

Reviste.

Demonstrația socialiștilor. Comitetul executiv al partidului social-democrat maghiar a hotărât, ca să aranjeze o demonstrație monstră pe ziua de 4 Martie în favorul reformei electorale. Foile socialiste agita chestia de mai bine de o lună, provocând pe muncitori, ca în ziua aceea să meargă cu toții înaintea parlamentului și să pretindă reforma votului universal, egal și secret.

Din multe considerații însă căpitanul orașului Boda Dezső n'a voit să permită convoiului, ca să se prezinte și pe spațul dinaintea parlamentului și astfel demonstrații au parcurs numai străzile principale din oraș. Convoiul a fost imposant și a cuprins în sine după calculul polițiștilor cam 28.000 de oameni, deși foile scriu de 50 mii. Muncitorii au mers în rânduri de câte șase, cântând imnuri revoluționare și aclamând votul universal. La *Mileneumi emlékmű* au convenit demonstrații, unde oratorii lor au îndemnat muncitorimea să pretindă reforma electorală cea mai liberală și să lupte cu toate armele împotriva acelor, cari azi sunt în contra, ca și poporul să capete drepturi. După ce adunarea a primit rezoluția prezentată de comitet, s'au împrăștiat toți în cea mai deplină ordine. Nici un incident nu s'a dat în tot decursul demonstrației.

Războiul italo-turc. Italia e în doliu. Admiralul *Aubry*, comandantul suprem al flotei italiene, care a ridicat prin manevrele sale admirabile atât de mult prestigiul flotei italiene a murit repentin pe bordul unei năi de război. El a fost, celce a transportat pe pământul tripolitan militia italiană și a bombardat porturile de acolo. A fost un bār-

bat de o rară pricepere și îndrăzneală. Moartea lui e cu atât mai dureroasă, cu cât Italia e în preajma de ași schimba tactica, pe care a observat-o flota ei cu privire la Turcia europeană. Se aștepta cu siguranță în proximele zile bombardarea mai multor porturi turcești sub comanda admiralului *Aubry*.

Anglia. Greva cărbunilor englezi, care bătue acum de câteva zile, este în proporții fără păreche. Greva a fost provocată de către proprietarii minelor de cărbuni, cari nu voiau să împlinescă pretenziunile băieșilor cu privire la plăți. După parlamentări de luni de zile a erupt în sfârșit uriașul straiț și în momentul acela 1 milion și 50 mii de muncitori au părăsit minele. Urmările grevei sunt incalculabile și deja până acuma au trebuit, ca mai multe fabrici să concedieze lucrătorii lor din lipsă de cărbuni. După calcul aproximativ, în decurs de două săptămâni, numărul muncitorilor fără lucru va fi cinci milioane. Statul a trebuit să-și reducă circulația trenurilor, iar năile zac cu sutele în porturi, fără să se poată mișca. Ministrul prezident *Asquit* pertractează mereu cu reprezentanții fabricelor fără a fi putut ajunge la vre-un înțeles.

China. Tinăra republică chineză, trece prin grele și primejdi-

bind, dornici de nouă cuceriri, peste mormântul iubitelor de-odată, cari nu le pun o floare pe mormânt, cari au cu toate acestea sufletul cel mai sec, mai sărac, deși cred, că li viața plină. Dar tu nu ești dintre aceștia tu și ce-i amintirea, și vezi să nu-ți uii: și vei fi tot mai fericit, pentru că sufletul îți va fi tot mai bogat. Adio."

Mihail Bradu sări, ca și când l'ar fi aruncat cineva din pat, drept în mijlocul camerei. Răstoarnă un scaun, și sunetul sec răsună în liniștea nopții, îngrozindu-l și mai mult. Tămplile-i ardeau, și fruntea-i era îmbrobodată de sudori reci. Rămase neclintit în întunerec. Nu știa unde se află, de-i trează ori visează. Il îngheța o spaimă cumplită. „Da o scrisoare, o epistolă, am citit o epistolă” zise cu vocea înăsprită, și numai decât începu să se caute prin buzunare. În vreme ce căuta scrisoarea, vedea clar șirele cari le cetise înainte de-a sări din pat. Tot căutând dădu de-o cutie de chibrite. Aprinse unul și atunci rămase înmărmurit. Era în camera lui, era noapte. Lumina bucățelei de lemn se sălta pe pereți, îl fripse pe urmă la degete. Luă alt chibrit și aprinse lumânarea de pe masă. Senzația c'a citit o epistolă îi era și acum atât de puternică încât se apropie cu lumânarea de pat și începu să cerceteze. Nu află însă nimic.

Fără puteri se lăsă pe-un scaun. Vedea ș-acum șirele negre, distingea literile din scrisoare, și spaima îl îngheța tot mai mult.

Din când în când arunca priviri rătăcite prin casă, în vreme ce își repeta cuprinsul scrisorii. Ar fi voit să nu se mai gândească la ea, dar ori cum cerca, gândul lui, nespus de vioi, se lega cu tărie de epistolă. Da, era scrisoarea Anei, a moartei.

Târziu începu să priceapă realitatea. Se uită la ceas. Erau unsprezece fără un sfert. Așa dar a visat în somnul cel dintâi. Se culcase la zece. Dar cum a putut adormi atât de adânc, așa de îngrabă? Da, acum își aduce aminte. A sosit acasă după nouă. Insoțise pe logodnică la părinții ei, cinase acolo, și fu foarte mulțumit când se puse în pat. Se vede că aerul de primăvară îl alusise, și adormi îndată. Dar iată, acum pricepe și mai bine! Își aduce aminte că înainte de-a adormi, zări pe o clipă marmora albă din cimitir, pe lângă care trecuse cu capul în piept. Își aduce aminte că pe-o clipă a simțit o remușcare amară, dar ațipea.

Mihail Bradu cerca să se liniștească. „Așa dar un vis” își zicea el. Dar cu cât cerca să-și împace sufletul acela se tulbura tot mai adânc. Simțea cum îl apasă tot mai tare o faptă urâtă, căci ceea ce citise în vis, era adevărat. S'a lăpădat de cunoștința Anei pentru cealaltă.

Chipul moartei îi se deslușea tot mai curat din neguri. Tot mai curat, mai strălucitor, mai frumos.

În noaptea aceea cerca să citească, să

scrie, să doarmă, dar rămase trează până dimineața. Plimbându-se prin casă se opria de multe ori și zicea cu glas tare, rar, „ce puțin ne cer iubiții morți, și nici aceasta nu le-o dăm”. Și zimbea amar.

Dimineața era senină și curată. Rândunici tăiau văzduhul ca niște săgeți negre. Mihail Bradu se strecura pe ulițele aproape pustii încă, și se opri în marginea orașului, la un grădinar dela care cumpăraseră de multe ori flori. Câți bani îi avu îi dădu toți pe podoabele tinere, și când răsări soarele, razele lui sărutară viorelele, lăcrămioarele, tătăiața pe mormântul Anei. Portretul prins în marmora albă îi zimbea cu bucurie lui Mihail, și acesta, pe-o clipă avu senzația, că ea trăește și vrea să-i spună ceva. Și nu se înșelase: Ana îi mulțumea, zimbind fericită, în razele curate ale soarelui.

I. Agărbiceanu.

Zicale turcești.

Cine nu poate juca, se plânge că odaia e îngustă.

*

Nu muri măgarule, vine vara și crește iarba.

*

Nebun cine se ascultă vorbind.

Noutăți.

Dar pentru biserică. D. Caesar Vitez de Zsádány, esecutor reg. în Teaca a dăruit 500 cor. la zidirea unei biserici noue în Teaca. „Dumnezeu să-i scrie în cartea vieții aceasta nobilă faptă!” Teaca la 4 Martie 1912. Nicolae F. Aron, paroh.

Promotie. Augustin Giargiu, preot în arhiepiscopia Blajului, doctor în dreptul canonic, în 2 Martie st. n. s'a promovât de doctor în științele juridice.

Un conferențiar român în Viena, Graz și Meran. În „Gazeta Trans.” cetim că d. T. R. Popescu, funcționar la Albina, va ținea zilele viitoare câteva prelegeri despre tema „Prin Ardeal și prin pasul Turnu-Roșu în România” în mai multe orașe austriace. În 1 Martie va ținea o conferință la academia comercială din Viena, în 4 Martie în Graz și în 6 Martie în Meran.

Un doctor care-și face operație singur. Dr. Aldeu, directorul spitalului City din San-Francisco, și-a făcut singur o operație de apendicită. Aldeu a voit să documenteze, că operația cu anestesiarea după sistemul doctorului român Toma Ionescu, care constă din injectarea preparatului „lumbal” în coloana vertebrală i-se ia bolnavului putința de a simți dureri, în schimb însă toate funcțiunile mentale sunt libere — dr. Aldeu făcându-și injecție cu preparatul doctorului Toma Ionescu, și-a tăiat pânțele, și-a procetat la operația de apendicită, care a reușit admirabil.

Serviciu divin pentru surzi. Autoritățile bisericești din Breslau au hotărât să organizeze servicii divine speciale pentru acei credincioși ai comunității religioase, cari din cauza surzeniei numai cu greutate pot urmări slujbele divine. S'a ales spre acest scop o biserică foarte potrivită, a cărei acustică este dintre cele mai excelente. Cea dintâi slujbă divină de felul acesta se va oficia Duminică în 10 Martie după amiază la orele 3. În orașul Wiesdagen se fac de mai mult timp asemenea servicii divine.

Intunecime de soare în Aprilie. La 1 Aprilie va avea loc o intunecime parțială de lună, iar la 17 Aprilie o intunecime aproape totală de soare, care va fi observată în părțile noastre între oarele 11—12 amezzi.

Firma românească batjocorită în Făgăraș. Negustorul român George Bârsan punând la prăvălia sa, pe care tocmai o cumpăraseră dela altul, firma „la Dorobanțul” cu un dorobanț frumos streinii din oraș s'au dus noaptea și au murdărit-o așa, ca să nu se mai cunoască nimic din chipul dorobanțului. Bârsan însă își va pune din nou aceeași firmă românească.

Tunuri nouă. Guvernul român a comandat tunuri nouă și proiectile dela fabrica Krupp din Essen.

Economii și grădinarii cum se cade, cari își știu face calculii în ale economiei, cumpără *sămânțuri* numai dela *Mauthner*, chiar și atunci, când dela alții le-ar putea cumpăra mai ieftin. Ei au aflat, din experiență că prețul redus se poate face numai în paguba cumpărătorului, luând marfă de calitate mai proastă. (31) 5—13

Excesele sufragetelor. Se anunță din Londra, că sufragetele iarăși au făcut mari excese. Grupe numeroase de femei au străbătut zilele trecute câteva strade, au sfărmat obloanele și vitrinele dela marile prăvălii; au mai spart ferestile dela palatul guvernului. Paguba vitrinelor și a ferestrelor sparte se urcă la 90.000 coroane. Poliția a făcut 150 de arestări și a pedepsit mai multe femei cu arest de 2—3 zile.

Mulțumită. (Urmare.) Cu ocazia balului aranjat în Blaj la 12 Februarie a. c. în favorul studenților bolnavi, au solvit seara la cassă: Familia A. C. Domșa 5 cor., Băcilă Victor 2 cor., Moldovan N., notar Bobohalm 10 cor., dr. Ioan Bian, adv. 5 cor., Petru Lipovan 4 cor., Gruța Augustin 2 cor., Pruna Iustin 2 cor., Băcila Vasile 2 cor., Pataki Márton 3 cor., fam. Crișan Ohaba 3 cor., Schiler Alesandru 3 cor., Adrian Oțoiu 2 cor., Ioan Moldovan 7 cor., Gruia Axente 4 cor., Besoiu Petru, butnar 2 cor., M. Ambrus 2 cor., V. Tătar, preot 10 cor., Ciortea Vasile 2 cor., Ioan Marele 2 cor., V. Moldovan, preot Veza 5 cor., fam. Popa Cergău 4 cor., Eugen Nicola 5 cor., Alesandru Moldovan 2 cor., Trăian Dengel 2 cor., dr. Moldovan, adv. Aiud 15 cor., fam. A. Stupariu 10 cor., fam. V. Fodor 4 cor., Arcadie Ienășel 3 cor., Iuliu Berinde 2 cor., Victor Lujansci 2 cor., Oct. Macelariu 4 cor., fam. Săcărean 4 cor., Iustin Hossu 4 cor., N. Pomuț 2 cor., fam. Puia 4 cor., Victor Pop 3 cor., Vasile Nistor 2 cor., fam. Deac, preot Roșia 5 cor., fam. Hasa, preoteasă Blaj 4 cor., Ioan Oltean 4 cor., Ioan Bărbat 2 cor. 60 fil., fam. Anghelu Igiu 5 cor., Zevedeu Moldovan 4 cor., Petru Gabriș, faur 5 cor., fam. Pauletti, preot 8 cor., familia Comșa Veza 4 cor., Pop L. B. 6 cor., Ioan Astăluș 3 cor., fam. Veza Veza 9 cor., fam. Calaiani 4 cor., Rudolf Riț 4 cor., fam. Mircea, păpușar 5 cor., Riț Alesandru 2 cor., Rozor E, tipograf 2 cor., Tulea Gedeon 2 cor., Popa A. 2 cor., Victor Precup, forotier 5 cor., d-na Roza Salamon 2 cor., 11 elevi gimnasiali cl. VII., VIII. 11 cor., 5 elevi preparandiali 5 cor., George Both, mașin. tip. 5 cor., Rat N., notar B-st-Miklós 10 cor.

(Va urmă.)

MAI NOU.

In momentul ultim primim din Roma următoarea telegramă:

Azi în 6 crt. Ilustrata Sa Episcopul Dr. DEMETRIU RADU a fost primit în audiență privată de Sfinția Sa Papa, cu care ocazie I-a prezentat memorandumul conferenței episcopicești în chestia Bisericii gr.-cat. magiare.

(40) 3—2.

Se caută

o bucătăreasă pentru „Internatul de fetețe din Blaj”. — Simbria 30 cor. la lună, oada separată și vipt.

oase crize. De abia a succes aplanarea conflictului dintre dinastie și republicani, prin dimisia celei dintâi și acum o și mai mare primedie o amenință. S'a răscolat miliția. Mai ales aceia, cari erau concentrați în Peking și nordul Chinei jăfuiesc, aprind și omoară fără nici o cruțare. Se spune, că imprejurarea, de a nu-și fi căpatat soldul, împinge pe militari la atâtea fărădelegi, e bănuială însă, că acestora le e teamă, că vor fi împrăstiați, după ce au fost pe lângă dinastie până în sfârșit. Naile europene trimit matrozi pe uscat, ca să-și apere cetățenii, când va fi lipsă.

Episcopul dr. Dem. Radu la Roma.

Correspondentul nostru din Roma ne scrie cu datul de 3 crt.:

În urma însărcinării primite dela consfătuirea arhierilor provinciei noastre bisericești ținute, precum se știe la Blaj, Ilustritatea Sa episcopul Oradei-mari dr. Demetru Radu, deși suferind de o răceală avută, care l'a ținut câteva zile la pat. în 25 Februarie a plecat către eterna cetate a Romei-vechi.

În drumul său, atât de greu și lung, s'a oprit mai întâi la Budapesta unde s'a prezentat la d. ministru-president spre a-i străpune o copie din Memorandul corului episcopesc, în cauza înființării episcopii gr.-cat. maghiare și la d. ministru de culte, în cunoștiințându-i pe amândoi despre călătoria sa la Roma și despre scopul aceleia.

Domnul ministru-președinte și-a esprimat îndestulirea sa pentru chipul leal, în care din partea Ilustrității Sale episcopului dela Oradea-mare, ca mandatar al corului episcopesc se aducă la îndeplinire mandatul primit.

Dela Budapesta Ilustritatea Sa, însoțit numai de către fratele său canonicul din Lugoj dr. Iacob Radu, a plecat la Viena și a prezentat moștenitorului Rossi, însărcinatul de afaceri al sf. Scaun apostolic, iarăși o copie a aceluia memorandum.

Din Viena a plecat, peste Veneția la Roma, unde a sosit Vineri seara în 1 l. c. și mai întâi a fost silit a se supune unui specialist spre a-și cura morbul de urechi supervenit în urma răcelii de care suferise în săptămâna trecută. În meritul cauzei pentru care a întreprins această călătorie, îndemnat de datorința curtoasiei și de simțul de lealitate față de Augusta persoană a Suveranului nostru, s'a prezentat la A. Sa Principele Schönburg-Hortenstein ambasadorul monarhiei Austro-Ungare pe lângă S. Scaun. Iar pentru a putea fi primit în audiență din partea S. Sale Papa Piu X s'a înștiințat la oficiul Majordomului S. Sale din partea căruia i-s'a pus în prospect audiență pe una din proximele zile ale acestei săptămâni, fiind S. Sa foarte ocupat cu primirea în audiență a unui număr însemnat de Episcopi și prelați francezi cari se află de mai înainte aici.

Până la audiență, încât îi permite starea sănătății va face vizite pela mai mulți Cardinali și prelați ai curiei romane, cei mai mulți vechi cunoscuți ai sei.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistriță.

(Continuare).

Soarele într'ameazi ardea stepele verzi cu arșița lui. Stoluri de ecostârți colindau trudiți, cu aripile întinse molatic, prin ariile văzduhului aprins.

In cort, Moș Purice se năcăjea să astupe bortile, pe unde se furișau undele de raze, ori să alunge muștele de pe fața voinicului, care dormia.

In tăcerea amiezii, cornurile strigau lung, melancolic pe oștenii răzlețiți prin stepe. Era vremea prânzului.

Moșneagului nu-i veni să se deslipească de rânit, deși foamea începuse să-l chinuie rău. Aștepta cu răbdare, se desface ochii și să prânzească odată cu Ștefăniță.

Intr'aceea îl năpustiau gândurile:

— Căpitanul nostru e rânit. De aceasta era el amărit. Acuma înțeleg — dar una tot n'o pot înțelege, de ce nu ni-a dat de știut?.. De ce n'a pomenit căpitanul Racoviță, că-i rânit și că nu se poate repezi cu noi în Moldova, cu asemenea rană?.. Bre, bre, treabă, treabă, dar aceasta nu-i la locul ei!.. Dă, așa sunt voinicii, ei nu se caină ca muierile, ci sufer și tac!.. Toate vor să treacă, și ar fi să fie bine, numai voinicelul să nu-mi pornească mâne la drum! Ba zău, dragu moșului, să m'ascuți și să te odihnești!.. că ți-se poate face și mai rău!.. și îi mare păcat de tine!

Pe fruntea voinicului izvoreau stropi de sudoare. Moș Purice îi le ștergea cu o năframă albă de in.

De-abia în amurg voinicul își deschise ochii, cerând o gură de apă dela Moș Purice, care alină foamea și setea voinicului cu friptură de perpelite și vin din Chilia.

CAPITOLUL IV.

Intr'o Sâmbătă pela toacă, după patru zile de obostoare străbatere de drum, Ștefăniță cu cei cincisprezece flăcăi, între cari găsiu și pe Moș Purice, ajunseră sănătoși la Huși. Noaptea poposeau pela casele sătenilor, cari îi primeau totdeauna cu dragă inimă și îi dăruiau cu merinde de drum. Ștefăniță purta grijă mare de rana lui și la ori-care popas își schimbă legăturile.

Și poate că flăcăii nu s'ar fi odihnit nici noaptea, dacă căpitanul lor n'ar fi fost rânit, ori dacă roibii semiți n'ar fi poticnit de truda drumului.

In zori și oamenii și caii, cu puteri proaspete, o luau tot în sus, ținând valea Prutului. La amezii se opreau pela vre-un han, unde trăgeau câte-o sângeacă de rachiu și imbucau ceva din fugă. După vre-o două ceasuri, în răstimpul cărora dădeau fâneată și adăpau caii, o luau iar înainte, în sus. Așa mergeau, până-când îi apucă noaptea pe drum și pe întunecate, pe lună plină, se opriau în satul ce le eșea înainte. Acolo voinicii se împărțiau pela casele românilor, unde cinau cu gospodarii laolaltă, povestindu-le minunățiile vitejilor, ce-i virăra în toți sperietii pe Tătari.

În sfârșit, ajunseră la Huși, la curtea

hatmanului Stroici. Ștefăniță credea morții, că aici va da ochii cu părintele său, Duca Bogdan. Se vede, că vestea morții Domnului nu trecuse încă apele Prutului, căci nimeni din români nu pomenise căpitanului despre moartea Măriei Sale.

Pe Ștefăniță îl muncea un dor, nemărginit de mare, să-și vadă părintele rânit. Și numai de dorul tătucu-său se îndură să tragă la curtea lui Stroici. Voinicii dădeau pinteni cailor asndați, ca să-i ducă în sborul vântului în tirgul Hușilor și ca să nu-i apuce noaptea pe drum. Lăsau în urmă și codrii și văi, și ogoare și miriști, și bălți și părae și străbăteau ca fulgerul poștelei de loc.

Și câtă bucurie nu mijea în ochii aprozilor văzându-se ajunși la jătăria Hușilor — ori în preajma curții hătmănești. Departe se zărea curtea albă cu stâlpi rotunzi și albi înșiși cu mazărică, de departe se auzea și freamătul plopilor înalți dela porțile curții.

Călăreții fără zăbovire intrară în bă-tătura curții. Dulăii începură să latre asurzitor, până ce-i goniră arândașii.

Pe prispă se zăreau două jupânease — una trecută, alta fragedă. Părea jupâneasa Stroici cu fiică-sa, căci amândouă se potriveau de minune.

Oștenii rămaseră în ogradă, pe când căpitanul își opri calul la scări, zicând plin de voie bună:

— Bine v'am găsit sănătoase!

— Bine ai venit sănătos, — răspunse jupâneasa mirată.

— Acasă's gospodarii?

— Numai noi suntem acasă, — boerul e dus la Iași. Dar de unde vii d-ta? — îl întrebă tot jupâneasa.

— Din războiu, sărut mâna, — răspunse scurt căpitanul, care privi când în ochii jupânesei, când în ochii jupâniței.

Pe când voinicul își ștergea sudoarea de pe față, jupânița se îndoi ca o vargă mlădiosă de răchită, șoptind încet la urechea mamei:

— Uite, cât e de asudat, săracul! Vine din război! Să-l chiamăm mamă, în casă să se mai răcorească, săracul!

Bătrâna elinti îngăduitor din cap, zicând căpitanului:

— Dacă nu vii cu nici un gând rău, descaleră oștene și poftim în casă!

— Sărut mâna, cu nici un gând rău!

— Se descalece și ceealți oșteni, să se odihnească colea pe tășanul acesta de iarbă verde, la umbră, — zise bătrâna.

Jupâneasa zărind pe argatul Nichifor, îi strigă:

— Du-te băiete, și zi oștenilor să descalece, iar caii să i ducă în grajd.

Intr'aceea căpitanul descălecă, dând armăsarul pe seama unui flăcău, — apoi sui scările și săruta mâna la amândouă jupâneșele.

— Haideți, flăcăilor, de vă odihniți colea pe iarbă, vă mai răcoriți oleacă, — grăi jupâneasa către oștenii descălecați, cari cu picioarele încovoiate de călărit, călcău ca niște curci bete.

Oștenii făceau un poclon adânc și se apropiu încet-încet de curte. Unii își prăvuiau vesmintele de colb, alții își ștergeau sudorile, alții se tolăneau pe iarba moale, răcoroasă.

Jupâneșele luară pe căpitan în odaie, poftindu-l pe un jilț și cinstindu-l cu o dulceață de cireșe amare și cu un pahar de

apă rece. Ca de obicei căpitanul le mulțumi cu vorba:

— Sărut mâna! — iar jupâneasa îi răspunse tot după vechiul obicei:

— Să-ți fie de bine!

Amândouă, așezându-să pe jilțuri, priveau cu multă bunevoindă și cu ochi prietenoși la noul sosit — mai ales, că sosise din războiu. Știau și ele, că oștile Țării sunt duse spre Nistru, să infrângă tuzdrăneala Tatarilor și aflară, că Moldovenii avură noroc, să-i respingă.

— Auzisem, că ai noștri au biruit, — grăi jupânița cu un glas dulce și mângăios.

— Da, jupâniță, noi am biruit mulțumită Domnului!

— Și cum cred — vorbi bătrâna — oștile noastre au să se întoarcă în Moldova?

— Ba încă nu. Poate că tot avem să ne mai batem...

— Dar să ierți d-ta, că ies pentru o țiră de vreme. Rămâi până atunci cu fata noastră Zamfira.

Rămaseră singuri. Unul nu tuzdrănea să zică o vorbă celuialalt. Copila zîmbi deodată, așa din senin și întrebă pe oștean:

— Ce vânt te-a adus pela noi?

— Am venit jupâniță, să-mi vad pe tătucă-meu!.. Auzisem, că căpitanii noștri aduseră la Huși pe tătucă-meu rânit — tocmai la curtea d-voastră...

(Va urma.)

O viișoară.

Piesă populară în trei acte.

(Continuare.)

Notariul: Așa, așa! Noi trebuie să trăim acuma în bună pretinie. Că azi mâne ești și Dta în deregătorie.

Flușă: Oare?

Notariul: Las' pe mine frate Niculae. Un om vrednic ca Dta nu poate rămânea afară din sfatul satului. Știu eu ce să fac și cum să fac. (beu).

Flușă (cam vinos): Zău dle notar, am tot zis, că ești un om scump, dar chiar așa... Da uite, mă tem, că nu mă vor oamenii. Vezi Dta, vor zice, că mai ieri alaltăieri... știi Dta cum is oamenii!

Notariul: Cine va zice? Cuteze cineva, să vezi cum sare el! Acolo-s eu și judele! (beau).

Flușă (cam cherchelit): Ești un om de aur dle notareș! Așa-mi vine să te strâng în brațe (il ia de după cap), să te pup (il pupă).

Notariul (aparte): Uf, bată-l Dumnezeu cum mă omoară cu dragostea.

Flușă: Mai zic una: De nu erai Dta, unchiul Toader, nu făcea testamentul pecum l'a făcut (își șterge lacrimile).

Notariul (aparte): Că rău s'a troncanit! Va trebui să-mi vad de drum.

Flușa: Dle notar, caut să te mai pup odată.

Notariul (apărându-se): Las', că mă prea omori cu dragostea. Ca pretin...

Flușa: Așa, așa! Eu pretinul Dtale și cumătru cu judele, azi mâne, pe cum ai zis, voi fi în deregătorie...

Pătruț: Vezi bine, vei ajunge în deregătorie în locul meu.

Flușa (sculându-se de pe scaun și mergând cam clatinându-se către Pătruț): Ce-ai zis cioară? (Se oprește înaintea lui): Să știi, că dacă intri la om în casă, să bați mai întâiu în ușă (ii dă o palmă), iar pălăria s'o ții în mână și nu în cap, că nu ești în bordeiu la mumă-ta (ii mai dă una). Ș'apoi să nu te mai amesteci în vorbele noastre, că tu ești numai slugă la sat, cioara dracului (il bate cu amândouă mâinile. Pătruț fuge mâncând pământul).

Notariul: (aparte): Acum să-mi văd de drum, că asta ori mă pupă de mă omoară, ori mă ia și pe mine la bătaie. (O ia la fugă prin ceialaltă parte).

Flușa (venind îndărăpt): Așa, așa, jupâne notar (să uită jur împrejur): Dar unde dracu-i? (Să așeze lângă judele.)

Sanda: Iute-ai venit! Gândești, că cine știe ce povestim? Mergi de nu lăsa singur pe dl notareș.

Flușa: M'aș duce, dac'a-ș știu unde-i.

Judele: Doar nu s'a dus? (aparte) Dar iute s'a înbătat pârilitul (tare): Atunci sara bună cumetre! Mai avem încă ceva de lucru cu Dnialui.

Flușa: Pe vremea asta? A! Până dimineată nu-i vorbă (il prinde de mână) Bagă în păhară Sando, ș'apoi drumu la crișmă de mai adă un borcan. Vreau să-mi petrec o țără cu cumătru.

Judele (punând mâna pe pălărie): Las' pe altădată cumetre. Acum a fost destul de omenie. Doar' mai sunt zile, că trebuie să ajung pe notariul. Am să-i spun ceva de ziua de mâne.

Flușa: Mai lasă-le în trăsnet. Ii vei spune și mâne, că și mâne e zi (il ține bine de mână; către Sanda): Dar mișcă-te odată și bagă în păhară!

Sanda: Am pus doară. Haideti de mai închinați, și mai stăi și Dta, nu-ți fie așa de grabă.

Judele: Dacă n'ar trebui să-i spun ceva notariului! El dimineța se scoală târziu și lucrul e grabnic.

Flușa: De aici nu te duci (il împinge cu puterea pe laviță.)

Judele: Lasă-mă cumetre, că zău nu mai pot sta. Trebuie să merg să ajung pe dl notar.

Sanda: Dvstră vă știți trebile mai bine. Noi am vrea să stați, cât de mult (cătră Flușa): Lasă-l mă să meargă, că vezi, că are de lucru. Tu ești chiar prost.

Flușa: Ce lucru la miezul nopții? Nu-i vorbă de lăsat.

Judele (aparte): Văd, că umblu rău cu prostul ăsta; numai de-aș scăpa teafăr! (tare): Sara bună vere Niculae, că nu mai pot sta. Mă duc să-l ajung (să trage să scape din mâinile lui; Sanda îi ajută.)

Sanda: Da lasă-l mă (Judele să smulge și o ia pe ușă cu cămașa sfâșiută). Mai aștepti, să-ți vină domni pe la casă, să scape din ghiarale tale cu cu hainele spintecate...

Flușa (cu mâinile la spate): Îți pare rău după judele... hai? Ț-ar mai fi plăcut, să mai stee o țăr... ce? Ai de grijă!...

Sanda: Mă, cerșitorul îi cerșitor. Ai ajuns și tu să fi cu domni și vezi, că nu-ți șade. Pe notareșu l'ai alun-gat, judele a scăpat cum a putut...

Flușa: Mie vezi nu-mi șade cu domni la masă, dar ție îți șade toată seara cu judele colo... să vă drăgos-țiți.

Sanda: Vezi tu pârilitul! Că am șezut cu judele? Dacă am șezut treaba mea, că tu te-ai înbătat...

Flușa: Așa? Apoi să-ți arăt... (vrea s'o prindă, Sanda o turește pe ușă afară.)

Flușa (sângur): Așa vezil Sar pe unde pot! Am rămas singur! S'a dus care încătrău... ducă-se învârtindu-se. Una știu acum de bună seamă. Is cu domni și eu și pace. Vine de aici încolo la mine acasă deregătorie, ca la cancelarie. Ce-am vrut am ajuns. Mă număr și eu cu ceialalți. Flușă tu ai fost numai, azi ești frate Niculae, vere Niculae, mâne vei fi Dle Niculae... Și cine te-a făcut să fi om cu oamenii, să fi cu domni? Unchiul Toader! Dumnezeu să-l ierte, Dumnezeu să-l ierte (își duce mâna la ochi, suspină.)

CORTINA.

(Sfârșitul actului prim.)

Dr. Oct. Prie.

Posta Administrațiunii.

Zăicani, Ibișdorful-săsesc, din lipsă de spaț n'au putut să apară încă; dar vor urma în curăud.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚIA.

A v i z.

☛ Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.**

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,
pictor bisericesc.

[28] 8-10

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

Onorată Preoțime!

Vă rog a nu întârzia cu comanda de vin pentru sântele paști, ca să poată ajunge la timp.

Rămân, rugându-mă de spriginul On. Dvstre, asigurându-Vă de serviciu creștinesc.

Cu toată stima:

Petru Benea,
proprietar de vii
Világos, com. Arad.

Catalog să trimită gratuit. (44) 2-13

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Orăștie, a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoi de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoi din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atacată de peronosporă, altoii sunt desvoltați la perfecție. Pentru altoii liferați din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită franco și gratis catalogul despre altoi de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii.

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la

(19) 15-45

Administrația „Domeniului din Bobalna“

Bábolna u. p. Szászváros.

A apărut: **Elemi Népiskola Ertesítő könyvecke — Indice pentru școlile poporale primare.** Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porte
Se află de vânzare la **Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.**

(42) 2-3

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școlii, gr. cat. din Bozediu (Bazéd u. p. Mező-Rücs), prin aceasta se recercă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea 400 cor., adică patru sute coroane, la curatorul subscris a parohiei gr. cat. din Bozediu cel mult până la 15 Martie 1912 st. n. la 12 ore.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, descrierea tehnică, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor metropolitan, se pot studia zilnic la oficiul parohial gr. cat. din Bozediu, între orele 8—12 a. m. și 2—5 p. m.

Licitarea minuendă să va ținea în 15 Martie la 2 ore p. m. st. n.

Bazéd la 27 faur 1912.

Augustin Aldea
preot gr. cat.

Lazar Boer
curator prim.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Parteniu Cosma**,
directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății.

Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire, că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

(1) 10—52.

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol—Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

☐ ☐ Altoi de vie! ☐ ☐

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Vită americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoi,
Vită europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atăcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 82—?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoi.

Români! sprijiniți firmele românești că numai aștea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelen

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

☛ **Asigurări împotriva focului** ☛

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

☛ **Asigurări pe viață** ☛

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantagii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5,003,540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4,834,801-12
Starca asigurarilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119,839-92
Fonduri de întemeiere și de rezervă	viață	11,020,266-
	„	2,428,317-

☛ **Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.**

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 23—?